

BRANKA ŽIGANTE ŽIVKOVIĆ*

Sudska praksa prekršajnih sudova

1. OSOBNA ISKAZNICA

A/ Služeći se osobnom iskaznicom koja je bila oštećena u dijelu fotografije, bez obzira na činjenicu što je okrivljenik bio prepoznatljiv na slici, isti je počinio djelo prekršaja iz odredbe članka 24. stavka 1. točke 1. Zakona o osobnoj iskaznici.

Odredbom članka 5. stavka 1. Zakona o osobnoj iskaznici (NN 11/02., 122/02.) propisano je u kojim slučajevima se osoba ne smije služiti osobnom iskaznicom, te je među inim navedeno da su to i slučajevi kada je osobna iskaznica oštećena. Okolnost da je okrivljenik bez obzira na oštećenje osobne iskaznice bio prepoznatljiv na slici i da su podaci na osobnoj iskaznici bili čitljivi istoga ne eskulpira od odgovornosti, s obzirom na izričitu zakonsku formulaciju da se osoba ne smije služiti oštećenom iskaznicom.

JŽ - 3422/09

Člankom 5. stavkom 2. Zakona o osobnoj iskaznici (NN 11/02., 122/02.) propisana je dužnost osobe da podnese zahtjev za izdavanjem nove osobne iskaznice ukoliko se ispune okolnosti iz stavka 1. citiranog članka kada se osoba ne smije služiti osobnom iskaznicom, a to su slučajevi taksativno nabrojani u tri točke:

- ako su se promijenili osobni podaci osobe
- slika na osobnoj iskaznici više ne odgovara izgledu osobe
- ako je oštećena ili iz bilo kojeg drugog razloga ne služi svrsi.

Rok za podnošenje zahtjeva za izdavanjem nove osobne iskaznice je 15 dana i taj rok je bez obzira na zakonsku formulaciju "dužnost osobe" instruktivni rok s obzirom da zakonom nije propisana kažnjivost za nepostupanje u navedenom roku.

B/ Služeći se prilikom prelaska državne granice osobnom iskaznicom kojoj je istekao rok važenja okrivljenik je počinio prekršaj iz članka 24. stavka 1. točke 1. Zakona o osobnoj iskaznici (NN 11/02., 122/02.).

Istekom roka važenja osobna iskaznica više ne služi svrsi pa se ista ne može niti koristiti kao valjan dokument za prelazak državne granice. Odredbom članka 24. stavka 1. točke 1. Zakona o osobnoj iskaznici propisano je da se osoba ne smije služiti osobnom iskaznicom koja ne služi svrsi, a dokument kojem je istekao rok važenja ne može služiti

---

* Branka Žigante Živković, dipl. iur., sutkinja Visokog prekršajnog suda Republike Hrvatske.

svrsi. Činjenica da je okrivljenik kritične zgrade kod sebe imao druge dokumente ali ne i putovnicu koja osim osobne iskaznice je dokument sa kojim se može prijeći državna granica istoga ne ispričava od odgovornosti.

JŽ - 2205/09

2. JAVNI RED I MIR

Obilježje prekršaja iz odredbe članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira sastoji se i u činjenju kao što je nepristojno ponašanje koje u svom ekvivalentu odgovara svađi, vici ili tučnjavi.

Odredbom članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira (NN 5/90. – pročišćeni tekst, 47/90., 29/94.) propisano je da prekršaj čini osoba koja remeti javni red i mir na način da se na javnom mjestu svađa, viče, tuče ili na drugi način remeti javni red i mir. Iz tako sročene zakonske definicije prekršaja proizlazi da radnja izvršenja prekršaja mora biti usmjerena na remećenje javnog reda i mira, slijedom čega prvostupanjski sud nije dao valjane razloge zašto je oslobodio od optužbe okrivljenika koji je vrijeđao zaštitara na njegovom radnom mjestu riječima "kretenu, majmune, bacit ću tebe i kućicu u more, u što gledaš kretenu jedan".

JŽ - 879/10

3. ZASTARA

Datum počinjenja prekršaja iz odredbe članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira je mjerodavan datum za računanje rokova zastare.

Prvostupanjski sud je pravilno protiv okrivljenika koji je počinio djelo prekršaja iz članka 13. Zakona o prekršajima protiv javnog reda i mira dana 9. prosinca 2006. godine, donio s danom 27. srpnja 2009. godine odluku o obustavi prekršajnog postupka temeljem odredbe članka 76. stavka 5. u svezi stavka 1. Zakona o prekršajima (NN 88/02.).

Nije u pravu žalitelj, ovlaštenu tužitelj kada osporava zakonitost prvostupanjske odluke navodeći da je prvostupanjski sud trebao na konkretni slučaj primijeniti odredbe Prekršajnog zakona (NN 107/07.) kojima su propisani dulji rokovi zastare nego u Zakonu o prekršajima koji je vrijedio u vrijeme počinjenja prekršaja s obzirom da je odluka o prekršaju donesena kada je na snagu stupio Prekršajni zakon.

Odredbom članka 251. Prekršajnog zakona propisano je "materijalnopravne odredbe ovog Zakona se primjenjuju na prekršaje počinjenje nakon stupanja na snagu ovoga Zakona, osim u slučajevima pravila o blažem propisu za počinitelja prekršaja te ako odredbama ove glave nije drugačije određeno".

Kako je u predmetnom slučaju prekršaj počinjen prije stupanja na snagu Prekršajnog zakona, a odredbe o zastari su materijalnopravne odredbe (čl. 13. PZ-a) to je zakonita odluka prvostupanjskog suda.

JŽ - 4233/09

4. OVLAŠTENICI NA PODNOŠENJE ŽALBE

Otac okrivljenika, u predmetnom slučaju oštećenik, zbog počinjenja prekršaja iz članka 20. stavka 2. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji je osoba ovlaštena za podnošenje žalbe u korist okrivljenika.

Nije pravilna odluka prvostupanjskog suda kojom je žalbu oca okrivljenika proglašenim krivim zbog prekršaja iz članka 20. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji odbacio kao nedopuštenu temeljem odredbe članka 192. stavka 4. Prekršajnog zakona (NN 107/07.).

Odredbom članka 192. stavka 4. Prekršajnog zakona propisano je da oštećenik može pobijati presudu samo zbog odluke o troškovima postupka.

Člankom 108. stavkom 1. točkom 2. propisano je da je okrivljenik stranka u prekršajnom postupku.

Odredbom članka 192. Prekršajnog zakona navedene su osobe koje su ovlaštenici prava na žalbu, te je stavkom 1. citiranog članka propisano da žalbu protiv presude mogu podnijeti stranke, dok je stavkom 2. citiranog članka propisan krug osoba koje mogu podnijeti žalbu u korist okrivljenika, a kako u taj krug spada i otac okrivljenika, kao njegov srodnik u uspravnoj liniji, to je žalba istoga u predmetnom slučaju zbog počinjenja prekršaja iz Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji na njegovu štetu od strane okrivljenika njegovog sina, dopuštena.

JŽ - 2512/10

5. OPOMENA

Prvostupanjski sud, koji je okrivljeniku, kojeg je proglasio krivim zbog prekršaja iz članka 20. stavka 2. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji, primijenio opomenu temeljem članka 43. Prekršajnog zakona, je povrijedio zakon u korist okrivljenika.

Odredbom članka 43. Prekršajnog zakona stavkom 1. propisano je da se opomena kao prekršajnoppravna sankcija može primijeniti prema počinitelju kao mjera upozorenja za prekršaje za koje je kao jedina kazna propisana novčana kazna do 5.000,00 kn.

Odredbom članka 20. stavka 2. Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji propisano je da se može kazniti počinitelj novčanom kaznom od najmanje 1.000,00 kn ili kaznom zatvora do 90 dana.

Povredu zakona u korist okrivljenika drugostupanjski sud nije mogao otkloniti s obzirom da se u predmetnom slučaju rješavalo samo po žalbi okrivljenika, dok žalbe ovlaštenog tužitelja nije bilo.

JŽ - 1039/10